

Motion till riksdagen

1988/89:A207

av Margareta Persson m.fl. (s)
Främjandelagen m.m.

I dag saknas det arbetskraft på många områden. I vissa regioner är bristen mycket stor. Man skulle därför kunna förvänta sig att arbetskraft som i lågkonjunktur bedömts som svårplacerad, skulle ha lättare att få arbete under rådande arbetsmarknadsläge. Statistiken visar dock att så inte är fallet.

Handikappades arbetsmarknadssituation har inte förbättrats under det senaste året. I maj 1988 fanns det nästan 76 000 kvarstående sökande vid arbetsförmedlingarna. Av dem var cirka 38% eller 28 984 personer, handikappade. I maj 1987 var andelen handikappade 27% (26 954 personer). Andelen handikappade som är arbetslösa har alltså stigit både reellt och relativt.

Antalet människor som förtidspensioneras fortsätter också att öka. I december 1987 var 336 504 förtidspensionerade och i december 1988 var det 346 931 personer. Många av de som förtidspensioneras skulle kunna fortsätta att arbeta, om lämpligt arbete kunde erbjudas. Handikappkommittén konstaterade 1984 att staten skulle spara 1,7 miljarder kronor om 20 000 personer fick arbete i stället för förtidspension. Till detta skall naturligtvis föras vinsten i form av ökat mänskligt värde för den enskilde som fått arbete.

Som ett exempel kan nämnas att SCB 1984 visade att endast 40% av synskadade i yrkesverksam ålder hade arbete. Ändå är det helt uppenbart att med anpassning av arbetsplatsen och med tekniska hjälpmedel skulle de flesta synskadade kunna arbeta.

I dag finns således inga siffror som visar att handikappade fått lättare att få arbete. Tvärtom visar siffrorna en viss ökning av arbetslösa handikappade. Det är uttryck för en cynisk människosyn och ett extremt vinstintresse när företag och samhälle inte ens under tider av skriande arbetskraftsbrist förmår ge människor med handikapp arbete.

Samhällets stöd till arbetshandikappade har utformats efter två huvudvägar. Den ena vägen är generella åtgärder genom lagstiftning. Den andra vägen är individuella åtgärder genom rehabilitering och olika former av bidrag till arbetsgivarna.

Främjandelagen har allt sedan sin tillkomst använts mycket lite. Men i den situation som råder på dagens arbetsmarknad vore det självklart att främjandelagen användes på det sätt som den faktiskt ger möjlighet till. Handikappkommittén konstaterade i sitt betänkande "Vägar till arbete" att främjandelagen inte används fullt ut. Kommittén påpekade att i de fall § 8 använts, så gav den god effekt. Kommittén talade om kvotlagstiftning som

främjandelagen, om denna inte fyller någon funktion.

Men åren går och fortfarande händer inte särskilt mycket. Handikapporganisationerna uppfattar att det finns en motvilja inom arbetsmarknadsverket mot att använda sig av lagen.

Främjandelagen måste nu användas, annars är det nödvändigt att tillgripa kvotlagstiftning.

I årets budgetproposition sägs att "i det rådande arbetsmarknadsläget finns enligt min mening inte skäl att ytterligare öka ut antalet lönebidragsplatser." Rent principiellt borde det vara riktigt - men verkligheten talar ju tyvärr ett helt annat språk. Några kraftfulla insatser för att använda främjandelagen anvisas ju inte heller.

Förslaget att skära ned på antalet lönebidragsplatser hos främst statliga myndigheter och allmännyttiga organisationer för att bekosta förbättringar av datorhjälpmedel åt handikappade syns mindre välbetänkt.

I det rådande arbetsmarknadsläget där mindre resurser behöver satsas på olika former av sysselsättningsfrämjande åtgärder, borde det vara möjligt att satsa fullt ut för att ge handikappade rätt till ett arbete.

För att handikappade verkligen skall kunna beredas arbete behövs därför både en skärpning av främjandelagens tillämpning och en förstärkning av lönebidragen. Det bör noteras att handikappkommittén föreslog att lönebidragen skall kunna användas utan några volymbegränsningar. De berörda människorna måste ändå få sin försörjning tryggad; blir det inte genom arbete så blir det genom förtidspension. I de allra flesta fall är det mer lönsamt för samhället att människorna kommer i arbete.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en skärpt tillämpning av främjandelagen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lönebidragsplatser.

Stockholm den 19 januari 1989

Margareta Persson (s)

Lena Öhrsvik (s)

Ingvar Björk (s)